בס"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך

תלמוד ישראלי לילדים

הדף היומי לילדים

talmudisraeli.co.il
בקרו אותנו באתר התלמוד הישראלי

MEDISON | חמד בית חינוך כמשפחה | האגף לתרבות יהודית יוצרים חיבור למשפחה

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף נ"ז

"אוי לי מבית חנין אוי לי מלחישתן, אוי לי מבית קתרוס אוי לי מקולמוסן"

קמייתא - ראשונה
צימרא - חום

הסבר: אבא שאול בן בטנית מתאר את משפחות הכהונה בתקופת בית שני, שרבות מהן היו מושחתות וסכנה הייתה להתעסק איתן.

דַּף נ"ז: הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וּכְפָפוֹת מֶשִׁי

הַתַּלְמוּד מְסַפֵּר עַל כֹּהֵן גָּדוֹל וּשְׁמוֹ יְשָׁשכָר אִישׁ כְּפַר בַּרְקַאי, **שֶׁהָיָה עוֹבֵד בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, מַקְרִיב קׇרְבָּנוֹת וּמְנַחוֹת, כְּשֶׁהוּא לָבַשׁ עַל יָדָיו כְּפָפוֹת הָעֲשׂוּיוֹת מִמֶּשִׁי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא לֹא רָצָה לָגַעַת בַּקׇרְבָּנוֹת, בַּבָּשָׂר וּבַדָּם.** תַּלְמוּד אוֹמֵר **שֶׁהַמַּעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ הָיָה לֹא רָאוּי** מִפְּנֵי שֶׁהוּא מַרְאֶה כְּאִילּוּ שֶׁהוּא אֵינוֹ מְכַבֵּד אֶת הַקׇרְבָּנוֹת. בִּגְלַל זֶה הֶעֱנִישׁוּהוּ מִן הַשָּׁמַיִם.

פַּעַם אַחַת הִתְוַכְּחוּ בֵּינֵיהֶם הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה. הַמֶּלֶךְ אָמַר שֶׁגְּדִי עִזִּים מְשׁוּבָּח יוֹתֵר מִכֶּבֶשׂ, וְהַמַּלְכָּה אָמְרָה לְהֶפֶךְ; הַכֶּבֶשׂ מְשׁוּבָּח יוֹתֵר מִן הַגְּדִי. אָמְרוּ הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה: "הָבָה נִקְרָא לִיְשָׁשכָר הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, שֶׁיַּגִּיד לָנוּ מִי צוֹדֵק".

יְשָׁשכָר הִגִּיעַ וְהוּא אָמַר לָהֶם שֶׁהַמַּלְכָּה צוֹדֶקֶת וְתוֹךְ כְּדֵי כָּךְ הוּא עָשָׂה בְּיָדָיו תְּנוּעָה שֶׁל זִלְזוּל, כְּאִילּוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר שְׁטוּיוֹת. הַמֶּלֶךְ נֶעֱלַב, וְהוּא צִוָּה לְהַעֲנִישׁ אוֹתוֹ בְּעוֹנֶשׁ חָמוּר מְאוֹד.

דַּף נ"ח: "קׇרְבַּן תָּמִיד"

אֶת קׇרְבַּן הַתָּמִיד הִקְרִיבוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ פְּעָמַיִם בְּכָל יוֹם. כֶּבֶשׂ אֶחָד בַּבּוֹקֶר וְכֶבֶשׂ אֶחָד לִפְנֵי סוֹף הַיּוֹם. לָמָּה הַקׇרְבָּן הַזֶּה נִקְרָא "קׇרְבַּן תָּמִיד"? מִפְּנֵי שֶׁתָּמִיד צָרִיךְ לְהַקְרִיב אוֹתוֹ, כָּל יוֹם. אֶת הַקׇרְבָּן הָרִאשׁוֹן מַקְרִיבִים בַּבּוֹקֶר.

מָתַי צָרִיךְ לְהַקְרִיב אֶת הַקׇרְבָּן הַשֵּׁנִי? הַתַּלְמוּד אוֹמֵר, שֶׁאֶפְשָׁר לְהַקְרִיב אוֹתוֹ מֵחֲצוֹת הַיּוֹם (אֶמְצַע הַיּוֹם), עַד שְׁקִיעַת הַחַמָּה.

אֲבָל, חֲכָמִים תִּיקְנוּ, שֶׁלֹּא יַקְרִיבוּ אוֹתוֹ מִיָּד בַּחֲצוֹת הַיּוֹם, אֶלָּא רַק חֲצִי שָׁעָה אַחֲרֵי חֲצוֹת, מִפְּנֵי שֶׁחֲכָמִים חָשְׁשׁוּ, שֶׁמִּפְּנֵי אַחַת תִּקְרֶה טָעוּת וְיַקְרִיבוּ אוֹתוֹ לִפְנֵי הַזְּמַן. לָכֵן הֵם תִּיקְנוּ, שֶׁיֵּשׁ לְהַמְתִּין חֲצִי שָׁעָה אַחַר חֲצוֹת, אָז כְּבָר בְּוַדַּאי לֹא יַקְרִיבוּ לִפְנֵי חֲצוֹת.

דַּף נ"ט: סֵדֶר הָעֲבוֹדוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ

בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הִקְרִיבוּ בְּכָל יוֹם שְׁנֵי קׇרְבְּנוֹת תָּמִיד. קׇרְבַּן אֶחָד הִקְרִיבוּ בַּבּוֹקֶר, וְהוּא נִקְרָא "תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר", וְקׇרְבַּן אֶחָד הִקְרִיבוּ לִקְרַאת עֶרֶב וְהוּא נִקְרָא "תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם". קׇרְבְּנוֹת הַתָּמִיד הֵם קׇרְבְּנוֹת צִיבּוּר. כְּלוֹמַר, הֵם קׇרְבָּנוֹת שֶׁשַּׁיָּכִים לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל. בָּעֶרֶב, אַחֲרֵי שֶׁהִקְרִיבוּ תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם, הָיוּ מַקְטִירִים אֶת הַקְּטוֹרֶת עַל הַמִּזְבֵּחַ וּמַדְלִיקִים אֶת הַמְּנוֹרָה.

לְאַחַר מִכֵּן לֹא עָשׂוּ עֲבוֹדוֹת נוֹסָפוֹת בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אַחֲרֵי קׇרְבַּן תָּמִיד שֶׁל בֵּין עַרְבַּיִם, אֵין מַקְרִיבִים קׇרְבָּנוֹת נוֹסָפִים. **קׇרְבַּן הַפֶּסַח שׁוֹנֶה מִכָּל הַקׇרְבָּנוֹת. אֶת קׇרְבַּן פֶּסַח מַקְרִיבִים דַּוְקָא אַחֲרֵי הַקְרָבַת תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעַרְבַּיִם.**

דַּף ס': אֵיךְ מַקְרִיבִים קׇרְבָּנוֹת?

יֵשׁ אַרְבַּע עֲבוֹדוֹת שֶׁקְּשׁוּרוֹת לְהַקְרָבַת הַקׇרְבָּן.

א. "שְׁחִיטָה" - לִשְׁחוֹט אֶת הַקׇרְבָּן.

ב. "קַבָּלָה" - לְקַבֵּל אֶת הַדָּם.

ג. "הוֹלָכָה" - לְהוֹלִיךְ אֶת הַדָּם אֶל הַמִּזְבֵּחַ.

ד. "זְרִיקָה" - לִזְרוֹק אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ.

מן ההסטוריה

שבתי צבי - משיח שקר

שבתי צבי היה משיח השקר המפורסם ביותר בתולדות עם ישראל. הוא נולד במאה ה-17 באיזמיר שבטורקיה, ומגיל צעיר היה ידוע כעילוי גדול ואף למד את חוכמת הקבלה, אך התנהגותו הייתה תמוהה, הוא היה נתון למצבי רוח משתנים ונהג לבטא את השם המפורש. בעקבותיו מעשיו גורש מאיזמיר והחל לנדוד בעולם עם קבוצת מעריציו. כאשר הגיע לארץ פגש את נתן העזתי, מקובל שהציג את עצמו כנביא, ששכנע אותו שהוא המשיח. נתן העזתי החל לפרסם את שבתי צבי בעולם, ולכל מקום הגיעו השמועות על כך שהוא המשיח ועל ניסים שחולל כביכול. יהודים רבים מאוד נסחפו והחלו להאמין בשבתי צבי, למרות שהתנהגותו נעשתה בעייתית יותר והוא עבר בגלוי על עבירות חמורות. בסופו של דבר אסר הסולטן הטורקי את שבתי צבי והציב בפניו ברירה - למות או להתאסלם. שבתי צבי בחר להתאסלם, והיהודים שהאמינו בו ספגו אכזבה קשה ומרה. הנזקים שגרם שבתי צבי לעם ישראל נמשכו עוד שנים רבות אחריו.

שבתי צבי, ממשיחי השקר המפורסמים בהיסטוריה של עם ישראל, בציור משנת 1665 (Wikipedia)

על המפה

הכרמל

הכרמל הוא רכס הרים הנמשך מצפון מערב השומרון עד מפרץ חיפה. הוא מחולק לשלושה אזורים: רכס אמיר, רמות מנשה ורכס הכרמל. מקור שמו אינו ידוע, וייתכן שהוא קשור לכרמים שהיו בו. מבנה הקרקע והאקלים הגשום הפכו את הכרמל לאזור מיוער ועשיר בחי ובצומח. הכרמל מוזכר מספר פעמים בתנ"ך כמקום עשיר ופורח. על הר הכרמל ערך אליהו הנביא את העימות עם נביאי הבעל, בו הוריד ה' אש מן השמים שאכלה את קורבנו של אליהו. לאורך ההיסטוריה לא הייתה התיישבות רבה באזור הכרמל. בעקבות הציונות והעלייה לארץ הוקמו בו המושבות זכרון יעקב, בת שלמה ושפיה, ובמסגרת חומה ומגדל הוקמו בו יישובים נוספים. חלקים נרחבים מהכרמל נחשבים היום לשמורות טבע, ונעשים ניסיונות להחזיר אליהם בעלי חיים שנעלמו.

חוטם הכרמל, מבט ממערב, מכיוון קיבוץ מעגן (Wikipedia)

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

נביאי אמת ונביאי שקר

בתקופת התנ"ך חיו בעם ישראל נביאים - אנשים שה' נגלה אליהם בנבואה ושלח אותם לדבר בשמו לעם ישראל. נביאי האמת היו צדיקים ויראי שמים, אולם היו גם נביאי שקר - אנשים שהתחזו לנביאים, ואמרו בשם ה' דברים שהוא לא באמת אמר להם. התורה מלמדת שהדרך לבחון האם מדובר בנביא אמת או שקר היא לראות האם נבואותיו מתקיימות.

מתפלפלים

7 דקות

לפניכם אירוע שעורר דיון שכונתי סוער:

בשכונה אחת נקבצו קבוצה גדולה של חתולים. מתברר שישנה אישה אחת בשכונה שכל הזמן מביאה להם אוכל ושתייה ודואגת לחתולים, ולכן חתולים רבים מהאזור מגיעים דווקא לשכונה הזו.

הדבר הזה עורר מחלוקת בשכונה.

מצד אחד:
חלק מתושבי השכונה אמרו שזה ממש יפה מאוד שהאישה דואגת לחתולים, שזה ממש צער בעלי חיים, שזה אנושי ורגיש וכל הכבוד לה על הדאגה וההתמדה. חלק אף הציעו לעזור לה לטפל בחתולים.

מצד שני:
תושבים אחרים בשכונה טענו שהחתולים מהווים מטרד, הם מיללים ביום ובלילה, נוברים בפחים ומשאירים אחריהם זבל ולכלוך, וזה מפריע להם מאוד שכל כך הרבה חתולים מסתובבים בשכונה כל הזמן. השכונה לטענתם איננה גן חיות ואיננה "צער בעלי חיים".

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון.
ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il
תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

מי אני?

4 דקות

א. אני נביא, תשבי, וגלעדי.

ב. התווכחתי עם נביאי הבעל בהר הכרמל.

ג. הנביא אלישע היה תלמידי וממשיך דרכי.

ד. עליתי בסערה השמיימה.

ה. אני מגיע לכל ברית מילה ולכל בית בליל הסדר.

אליהו הנביא

תלמוד ישראלי לכל
הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

7 דקות

1. מי האנשים ליד המזבח הגדול?
2. למה יש להם חניתות?
3. מי האיש שמתפלל?
4. למה יש תעלת מים מסביב למזבח?
5. מה מוכיחה האש שירדה מהשמים?

3 דקות

מי אני? |

א. לאבי קראו שָׁפָט.

ב. שפטתי והנהגתי את ישראל 66 שנים.

ג. ביקשתי מאליהו הנביא לפני מותו: "וִיהִי נָא פִּי-שְׁנַיִם בְּרוּחֲךָ אֵלָי"

ד. ריפאתי את נעמן מצרעתו והחיתי את בן האישה השונמית.

לתשובות לחצו כאן

4260	4650	4800	4900	5258	5260	5323	5657	5699	5707	5708	5727	התשכ"ט	5778	5780
510 ימי הביניים תקופת הראשונים	רבי סעדיה גאון	רש"י	הרמב"ם	1492 גירוש ספרד	1500 העת החדשה	רבי יוסף קארו	1897 הרצל	1939 שואה	1947 מלחמת העצמאות	1948 הקמת המדינה	1967 מלחמת ששת הימים	1969 הרב אריה לוין	2017 70 שנה למדינה	2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי

דבר תורה

המצווה הראשונה בה מצווים בני ישראל תכף עם יציאתם מארץ מצרים היא מצוות קידוש החודש.

מדוע נבחרה דווקא מצווה זו מכל תרי"ג המצוות שבתורה?

אחד הדברים שמבטא ביותר את היותו של האדם משועבד - הוא בכך שאינו שולט בזמן שלו. עבד הוא אחד שאינו קובע בעצמו כיצד למלא את סדר יומו, אלא כל כולו וכל זמנו נתון להחלטת אדונו.

הקב"ה רוצה להפוך את בני ישראל בבת אחת מעבדים לבני חורין, ולכן בראש ובראשונה הוא נותן להם את השליטה בזמנים. אתם תקדשו את החודש, אתם תקבעו את מועדי החגים, אתם תהיו בעל הזמנים, ובכך תיכנס לתודעה המחשבתית של בני ישראל ההבנה כי אכן הם בני חורין.

חידה!

מצאו את המילים הבאות, שלכל אחת מהן יש שתי משמעויות:

1. **היא אחת העבודות שקשורות לקורבן, וגם תורת הסוד**

2. **היא אחת העבודות שקשורות לקורבן, וגם עושים איתה חיסון**

3. **הוא אזור גיאוגרפי, וגם קושרים בו דברים**

4. **הוא חג, וגם חלק מהגוף**

שאלות השבוע

1. מדוע ישכשך איש כפר ברקאי לבש כפפות?
2. מה העבודה האחרונה שנעשתה כל יום בבית המקדש?
3. כמה זמן לקח לברוריה ללמוד את ספר יוחסין?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

דַּף ס"א: "מְנוּיִים" עַל קוֹרְבַּן פֶּסַח

בְּעֶרֶב פֶּסַח, כָּל יְהוּדִי חַיָּב לְהַקְרִיב קוֹרְבַּן פֶּסַח.

הַאִם כָּל אֶחָד חַיָּב לְהָבִיא קוֹרְבָּן שָׁלֵם? הַתְּשׁוּבָה הִיא לֹא.

יְכוֹלִים כַּמָּה יְהוּדִים לְקָנוֹת יַחַד כֶּבֶשׂ אֶחָד וְיַחַד לְהַקְרִיב אוֹתוֹ וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוַת הַקְרָבַת קוֹרְבַּן פֶּסַח. **הַיְּהוּדִים שֶׁקָּנוּ אֶת הַכֶּבֶשׂ וְהוּא שַׁיָּךְ לָהֶם, נִמְנוּ יַחַד לְקוֹרְבַּן פֶּסַח, וְעַכְשָׁיו הֵם "מְנוּיִים" עַל הַקׇרְבָּן.**

רַק מִי שֶׁ"מְנוּי" עַל הַקׇרְבָּן רַשַּׁאי לֶאֱכוֹל אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְקַיֵּם אֶת מִצְוַת אֲכִילַת קוֹרְבַּן פֶּסַח, אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ "מָנוּי" עַל הַקׇרְבָּן, אֵינוֹ רַשַּׁאי לֶאֱכוֹל מִמֶּנּוּ.

אֶת קוֹרְבַּן הַפֶּסַח מַקְרִיבִים בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחֲרֵי חֲצוֹת הַיּוֹם (אֶמְצַע הַיּוֹם), וְאִם הִקְרִיבוּ אוֹתוֹ מוּקְדָּם יוֹתֵר - הַקׇרְבָּן פָּסוּל.

דַּף ס"ב: סֵפֶר יוּחֲסִין

סֵפֶר יוּחֲסִין הוּא פֵּרוּשׁ עַל "דִּבְרֵי הַיָּמִים" שֶׁהוּא חֵלֶק מִן הַתַּנַ"ךְ.

בְּסֵפֶר יוּחֲסִין הָיוּ כְּתוּבִים דְּבָרִים עֲמוּקִים וְנִסְתָּרִים, שֶׁקָּשֶׁה מְאוֹד לְהָבִין אוֹתָם.

הַתַּלְמוּד מְסַפֵּר, שֶׁפַּעַם בָּא רַב שַׁלְמַאי לְרַבִּי יוֹחָנָן וּבִיקֵּשׁ מֵרַבִּי יוֹחָנָן שֶׁיְּלַמֵּד אוֹתוֹ אֶת סֵפֶר יוּחֲסִין, אֲבָל רַבִּי יוֹחָנָן לֹא הִסְכִּים.

שׁוּב הִפְצִיר רַב שַׁלְמַאי עַד שֶׁרַבִּי יוֹחָנָן הִסְכִּים. אָז אָמַר רַב שַׁלְמַאי: "אֲנִי אֶלְמַד אֶת סֵפֶר יוּחֲסִין בְּהַתְמָדָה רַבָּה, וְתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה חוֹדָשִׁים אֵדַע אוֹתוֹ".

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹחָנָן, לֹא יִתָּכֵן דָּבָר כָּזֶה. הֵן בְּרוּרְיָה, שֶׁהָיְתָה בִּתּוֹ שֶׁל רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תְּרַדְיוֹן וְאִשְׁתּוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס, הָיְתָה חֲכָמָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, וּבְכָל זֹאת לֹא הִסְפִּיקָה לִלְמוֹד אֶת סֵפֶר יוּחֲסִין **בְּשָׁלוֹשׁ שָׁנִים**. אֵיךְ אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁתַּצְלִיחַ לִלְמוֹד אוֹתוֹ בִּשְׁלוֹשָׁה חוֹדָשִׁים?

לְבַסּוֹף אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: בִּגְלַל שֶׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁאַתָּה תַּלְמִיד חָכָם, אֲלַמֵּד אוֹתְךָ **דָּבָר אֶחָד** שֶׁקָּשׁוּר לְמַסֶּכֶת פְּסָחִים.

דַּף ס"ג: "לֹא תִּשְׁחַט עַל חָמֵץ דַּם זִבְחִי"

כָּתוּב בְּסֵפֶר שְׁמוֹת: "לֹא **תִּשְׁחַט** עַל **חָמֵץ** דַּם זִבְחִי".

מִן הַפָּסוּק הַזֶּה לָמְדוּ חֲכָמִים, כִּי מִי שֶׁשּׁוֹחֵט אֶת קוֹרְבַּן הַפֶּסַח וּבְאוֹתוֹ זְמַן עוֹד הָיָה לוֹ חָמֵץ - עָבַר עֲבֵרָה. כְּלוֹמַר, בְּשָׁעָה שֶׁשּׁוֹחֲטִים אֶת הַקׇרְבָּן, צָרִיךְ שֶׁלְּבַעַל הַקׇרְבָּן כְּבָר לֹא יִהְיֶה חָמֵץ.

וּמַה קוֹרֶה אִם לְבַעַל הַקׇרְבָּן יֵשׁ חָמֵץ בְּמָקוֹם רָחוֹק?

בַּשְּׁאֵלָה הַזּוֹ נֶחְלְקוּ אֲמוֹרָאִים. **רֵישׁ לָקִישׁ** אוֹמֵר, שֶׁרַק אִם הֶחָמֵץ נִמְצָא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הוּא עוֹבֵר עַל אִיסּוּר, אֲבָל אִם הֶחָמֵץ נִמְצָא מִחוּץ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, אֵינוֹ עוֹבֵר עַל אִיסּוּר.

רַבִּי יוֹחָנָן חוֹלֵק וְסוֹבֵר, שֶׁאֲפִילּוּ אִם יֵשׁ לוֹ חָמֵץ מִחוּץ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הוּא עוֹבֵר עַל אִיסּוּר.

מייסד ועורך: **מאיר יעקבסון**
מנהל חינוכי ועורך: **אבי רט**
יו"ר חבר הנאמנים: **רו"ח חיים פרייליכמן**

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

תלמוד ישראלי